

Cuprins

Preliminarii	5
Cîteva reflecții despre consoanele dentale	13
Tripla sau cvadrupla legitimitate a puterii	21
<i>Țiganiada, mon amour</i>	27
Căldura și istoria	33
Noutăți de pe piața financiară	39
Jocul amînărilor	44
Cîntarea României (fragmente)	50
Civisme de berărie	57
Metoda Nina Nazarova	62
Diavolul la televiziune	69
Proză cu CNSAS	76
Cazul Paleologu	92
Casa Cîinilor Liberi	98
Alegeri 2000	104
Așchii circumelectorale	129
Tristeți postelectorale	133
Caravanseraiul presei la răscruce de milenii	146
Pariurile momentului	179
Amnezii	182
Aberații, fundamentalisme, posedați, competenți disperați și maternități nevrotice	187
Un vechil la curtea boierilor minții	196

Păltiniș, mîndria țării	200
Cîteva premii și un triceratops	204
Simple adnotări	207
Lansări cu povești	211
Provincia culturală autonomă	215
Accente estivale	219
România metafizică	223
Ecouri distorsionate	227
O ediție coreeană	231
Determiniști, unanimiști și ameliorabili	235
Dispute în bucătărie	239
Pentru o Românie indiferentă	243
asemenea situații ne face și pe noi înșine plicticoși“	247
Variațiuni în jurul toleranței zero	252
Riscurile lecturii și ale dialogului	257
Pesemne (și alte curiozități strigătoare la cer) ...	261
E bine!	270

Alegeri 2000

Iarăși votăm cel mai mic rău posibil • Fără guvernanți e mai bine • Boala nostalgiei • Unde sînt garanțiile depuse la BNR? • Prețul unui sondaj: între \$ 10 000 și \$ 15 000 • A fost Emil Constantinescu șantajat? • Afișe cărate cu avionul • În 1996, Iliescu pierde cu 52 % • Starea privatizărilor la 1 iunie 1999 • Stolojan a aprobat importul de motorină cercetat penal la Constanța • Valeriu Stoica aplică „principiul celerității” • Justiția română – piedică în calea economiei • Mugur Isărescu – un „zîmbet feciorelnic” pe adresa Dvs. • Theodor Stolojan pe plai, cu cireada • De ce să votăm numai unul, cînd abia toți fac cît unul? • În adidași, la Paris • Ce s-a mai întîmplat după terminarea acestui articol

1. Ofertă nulă

Judecînd după oferta electorală a acestui an, sîntem încă o dată reduși la a alege nu în absolut (candidați noi, cu idei noi și cu șanse reale, oameni de care să nu se fi auzit nici în vechiul regim, nici în cel „nou”, de după 1989), ci în relativ: comparîndu-i adică între ei pe cei pe care instituttele

de sondaj ni-i dau drept favoriți și încercînd apoi să ne fixăm la varianta zisă a celui mai mic rău posibil. Or, fără excepție, toți favoriții au mai avut pînă acum prilejul de a se ilustra ca oameni politici și, *ipso facto*, ca factori de decizie, dar nici unul dintre ei nu s-a dovedit capabil nu de a îmbunătăți starea României, ci măcar de a-i stopa continua cădere. Prin urmare, ne aflăm de fapt în fața unei oferte politice nule și a unei clase politice complet discreditate; de altfel, concluzia (ironică, prin forța împrejurărilor) a unui interesant studiu semnat de Andrei Stoiciu este că economia noastră a cunoscut o temporară redresare în martie 1999, cînd premierul Radu Vasile era spitalizat, iar președintele Constantinescu se afla în străinătate: „Într-adevăr, timp de o săptămînă Bursa cunoaște un avînt niciodată înregistrat în ultimii doi ani, iar moneda națională se întărește față de dolar și de euro. Se observă, cu o dramatică ironie, că România este probabil singura țară din lume care cunoaște o ameliorare economică atunci cînd conducătorii ei politici sînt indisponibili și în afara posibilității de a lua vreo decizie“ (am tradus din *Énigmes de la séduction politique. Les élites roumaines entre 1989 et 1999*, coeditare Humanitas-Libra, 2000, p. 327).

Acest experiment fortuit (la care se adaugă și răs-timpul de pe la începutul anului 1990, cînd vechile structuri încetaseră să se mai manifeste, iar cele noi, fie și înglobîndu-le pe cele vechi, nu apucaseră încă să-și întreprindă în rol) vine să întărească într-un mod neașteptat ideea, de mai multe ori

exprimată, că România ar fi o țară imposibil de guvernat: într-adevăr, ea pare să se descurce mai bine fără guvernanți!

2. Mergem înainte, fiindcă înainte era mai bine

2.1. Pe motive reale sau nu, România e bîntuită de boala nostalgiei; chiar pașoptiștii, de e s-o luăm de la '48, cînd am schimbat ceacșirii pe pantaloni, au suspinat toată viața după ordinea patriarhală căreia i-au pus capăt. Oricum, cine pariază la noi pe mai rău, pe o devenire nefastă, are cele mai mari șanse să cîștige și chiar să treacă drept un spirit realist, pragmatic, sincer: așa a și fost perceput Stoljan ca prim-ministru, și oarecum la fel Isărescu cel ezitant și laconic. Mai mult însă, după cum Gheorghiu-Dej a început să fie regretat sub Ceaușescu, iar Ceaușescu sub Iliescu, astăzi, potrivit sondajelor, se conturează o masivă revenire la Iliescu după ce am cunoscut și binefacerile „liderului regional”, Emil Constantinescu. Mecanismul nostalgiei operează fără greș, dar asta ne sugerează ipoteza că Iliescu, în eventualitatea ajungerii sale din nou la președinție, ne va face să-l regretăm pe Constantinescu – de n-ar fi decît pentru că fonduri întru continuarea unei politici intervenționiste și anesteziante precum aceea dintre 1990 și 1996 nu prea mai sînt vizibile la orizontul financiar al începutului de mileniu. În această situație, e de așteptat un atac la BNR în profitul scontatei guvernări PDSR-Iliescu, după modelul deja rodat cu Bancorex, cu

condiția ca, între timp, să nu fie altcineva mai iute de mîină – și, într-adevăr, se vorbește deja că fondurile depuse de toate celelalte bănci ca garanții la BNR s-ar cam fi volatilizat!

2.2. Desigur, rezultatele sondajelor trebuie luate *cum grano salis*, dar, dincolo de marja de eroare admisă și de comenzile orientate (la cel puțin două dintre institutele de profil, pentru un sondaj comandat și pe care clientul și-l potrivește pur și simplu cum dorește, acasă, prețul varia astă vară între 10 000 și 15 000 de dolari), atmosfera dominantă în România nostalgică este pro-Iliescu. În consecință, ne vom lua un rămas bun pasager (?) de la Emil Constantinescu...

3. Enigmele unei abdicări

...totuși nu înainte de a ne mai întoarce o dată asupra deciziei sale de a renunța la a doua candidatură. Aceasta a fost comentată și explicată în fel și chip, de la un puțin obișnuit act de demnitate și pînă la calculul politic elementar, respectiv acela al vulpii care nu (mai) ajunge la struguri – căci, într-adevăr, nu era greu de presupus că șansele încă actualului președinte pentru un al doilea mandat (dată fiind prestația politică a coaliției preponderent gerontocratice la vîrf și din ce în ce mai puțin majoritare, dar și a sa personală – o suită, pînă la urmă, de declarații intempestive de intenții rămase fără nici o acoperire) tindeau vertiginos spre zero. Mai puțin sau deloc s-a discutat ipoteza

ca președintele să fi fost silit printr-un șantaj la gestul său nobil de renunțare; or, aici bîzîiala zvonurilor e asurzitoare: pe de o parte, e pus în cauză anturajul său imediat, care ar fi derulat niște afaceri nu tocmai curate – de altfel, e de notat tendința unora dintre fideliile președintelui de a migra în diverse direcții (Dorin Marian), de preferință în afara țării (Costin Georgescu – ambasador în Cipru, Mircea Criste – ambasador în Germania), și chiar faptul că el însuși își dorește un post internațional, întru obținerea căruia deja i-a solicitat în scris cel puțin pe Tony Blair și pe Nicole Fontaine. Pe de altă parte, Constantinescu a contractat relații proaste și cu Valeriu Stoica, și cu Adrian Năstase, întâmplător prieteni de lungă dată: cel dintîi îl acuză de divizarea voturilor drepte prin lansarea a doi candidați (Isărescu și Stolojan) în loc de unul singur, ceea ce l-ar transforma într-un veritabil agent electoral al PDSR și PRM, respectiv al lui Iliescu și Vadim (vezi *Cotidianul* din 30 octombrie 2000, p. 2); celui de-al doilea i se pregătea ceva la Cotroceni, dat fiind că, la un moment dat, se reperase apariția din senin, zice-se, a unei importante sume în dolari într-un cont al consoartei dumisale¹; înainte însă de a se întreprinde ceva, Năstase, aflînd tărășenia, s-ar fi înființat din proprie inițiativă la Cotroceni și ar fi conferit cu președintele între patru ochi; abia după aceea și-a anunțat Constantinescu retragerea din cursă, așa că unele spirite devotate unei prea bătute căi logice

1. Acest fapt a ajuns în atenția justiției abia în 2006...

au conchis pe dată: după aceea, deci din cauza aceea (*post hoc, ergo propter hoc*).

Ce și-or fi spus așadar cei doi, dacă secvența narată pînă aici cu toată grija și sub beneficiu de inventar are vreun temei de a fi adevărată?

4. Afișe cu cifru

4.1. După toate probabilitățile, Adrian Năstase era la curent cu unele preparative ale campaniei prezidențiale în vederea alegerilor din 2000, dar începute mai dinainte, și în particular cu o temă pentru care PDSR avea o sensibilitate mărită: afișele electorale. Se știe că, pentru campania din 1996, Iliescu își comandase afișe în Franța, prin intermediul consilierului său, Adrian Costea, căruia, de altminteri, nu i le-a achitat nici astăzi (iar parte din materialele electorale executate atunci au fost folosite fără păs și în campania de anul acesta); or, Emil Constantinescu n-a făcut nici el excepție și a lucrat tot cu Adrian Costea, promovat între timp la rangul de ambasador *at large* – acesta din urmă o recunoaște într-un recent interviu, *cf.*: „...am pregătit o campanie 2000 pentru domnul Emil Constantinescu (...). În această toamnă ar fi trebuit să-l ajut pe domnul Constantinescu în campanie, dar dînsul a renunțat” (*Cotidianul*, nr. cit., p. 3); a renunțat, nu înainte însă de a fi apucat să-i comande și „dînsul” niște afișe; pătit, Adrian Costea a înscris pe acestea, cu caractere minuscule, următorul „cifru”: 260750-AVC-NCH, reprezentînd data